

natuurtoets

Quickscan natuurtoets Kerkplein Nijkerk

Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid

Opdrachtgever

Van Wijnen

Status

Concept

Barchman Wuytierslaan 10
3818 LH Amersfoort

T (038) 423 64 64

E info@ecogroen.nl

I www.ecogroen.nl

Colofon

Titel

Quickscan natuurtoets Kerkplein Nijkerk

Subtitel

Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid

Projectcode	Datum	Status
18-447	17 januari 2020	Concept

Auteur(s)

Donny Pruijs & Sebastiaan Kraaijeveld

Tweede lezer

Martin Heinen

Opdrachtgever

Van Wijnen

© Ecogroen bv

Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt, mits onder vermelding van bron en status.

Pruijs D. & Kraaijeveld S.E. (2020). Quickscan natuurtoets Kerkplein Nijkerk. Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid. Rapport 18-447. Ecogroen bv Zwolle.

Inhoud

Samenvatting	1
1. Aanleiding	3
1.1 Aanleiding en doelstelling	3
1.2 Voorgenomen ontwikkelingen	3
2. Kader en werkwijze	4
2.1 Wettelijk kader	4
2.2 Werkwijze	5
3. Soortbescherming	8
3.1 Flora	8
3.2 Zoogdieren	8
3.3 Broedvogels	10
3.4 Amfibieën	12
3.5 Overige soortgroepen	12
4. Gebiedsbescherming	13
4.1 Natura 2000	13
4.2 Natuurnetwerk Nederland	13
5. Geraadpleegde bronnen	14
Bijlagen	
Bijlage 1 Vleermuizen	
Bijlage 2 Gierzwaluw	
Bijlage 3 Huismus	

Samenvatting

Inleiding

Van Wijnen heeft het voornemen om het plangebied Kerkplein te Nijkerk te herontwikkelen. Het Kerkplein is gelegen tussen Brink, de Torenstraat en de Holkerstraat. Om de herontwikkeling mogelijk te maken is een wijziging van het bestemmingsplan nodig. De ontwikkeling zelf betreft het slopen en verwijderen van gebouwen en groen en het ontwikkelen van nieuwbouw. Ecogroen heeft beoordeeld of de uitvoering van het nieuwe bestemmingsplan conflicteert met geldende natuurwetgeving. Ook is bekeken of het voornemen gepaard gaat met effecten op beschermde natuurwaarden en heeft er aanvullend onderzoek plaatsgevonden naar vleermuizen, gierzwaluw en huismus.

Resultaten

- Binnen het plangebied is een vaste verblijfplaats van een solitaire gewone dwergvleermuis waargenomen. Het betreft een zomerverblijfplaats in het pand aan de Holkerstraat 19. De verblijfplaats gaat als gevolg van de sloop van het pand verloren. In overige panden binnen het plangebied zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen.
- Binnen het plangebied zijn negen nestlocaties van gierzwaluw aangetroffen. Het betreft vier nesten in het pand aan de Holkerstraat 19, drie nesten in het pand aan de Holkerstraat 9 en twee nesten in het pand aan de Torenstraat 8. De nestlocaties gaan als gevolg van de sloop van de panden verloren. In de overige panden binnen het plangebied zijn geen nestlocaties van gierzwaluw aangetroffen.
- Binnen het plangebied zijn drie nestlocaties van huismus aangetroffen. Het betreft een nestlocatie aan de achterzijde van Holkerstraat 9, een nestlocatie binnen de groenstructuren tegen de parkeerplaats aan (eveneens aan de achterzijde van Holkerstraat 9) en een nestlocatie aan de achterzijde van Brink 28. De nestlocaties gaan als gevolg van de sloop van de panden verloren. In de overige panden binnen het plangebied zijn geen nestlocaties van huismus aangetroffen.

Gebiedsbescherming

- Het plangebied ligt niet binnen Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is Arnhemheen op een afstand van circa 1,9 kilometer. Vanwege de afstand tot Arkemheen en de tussenliggende infrastructuur en bebouwing, zijn negatieve gevolgen (met uitzondering van het onderdeel stikstof) voor het Natura 2000-gebied uitgesloten.
- Het plangebied ligt niet binnen het Gelders Natuurnetwerk (GNN), het dichtstbijzijnde onderdeel van het natuurnetwerk ligt op 1,1 kilometer. Vanuit goede ruimtelijke ordening is onderzocht of vaststelling van het nieuwe bestemmingsplan invloed heeft op het NNN. Geconcludeerd is dat vanwege de afstand tot het NNN en de tussenliggende infrastructuur en bebouwing negatieve invloed op wezenlijke kenmerken en waarden van het natuurnetwerk uit te sluiten zijn.

Advies

- Voor uitvoering van het bestemmingsplan dient voor de soorten gewone dwergvleermuis, gierzwaluw en huismus een ontheffing Wet natuurbescherming te worden aangevraagd. Voor vaststelling van het bestemmingsplan dient eerst uitzicht op ontheffing te zijn. Een ontheffing wordt uitsluitend verleend, als voldaan is aan elk van de volgende drie cumulatieve voorwaarden:
  - a) geen andere bevredigende oplossing;
  - b) sprake van een in de wet genoemd belang;
  - c) geen verslechtering/afbreuk aan de staat van instandhouding van de soort.
- Nader onderzocht moet worden of uitvoering van het bestemmingsplan strijdig is met de Wet natuurbescherming; onderdeel stikstof. Dit kan worden berekend middels een AERIUS-modelberekening. AERIUS berekent de maximale stikstofdepositie op Natura 2000-gebied als gevolg van de uitvoering van het bestemmingsplan.

1. Aanleiding

1.1 Aanleiding en doelstelling

Aanleiding van de voorliggende rapportage, is het voornemen van Van Wijnen om diverse gebouwen aan het kerkplein te Nijkerk te slopen. Ook wordt er in het plangebied groen verwijderd en zullen er nieuwe ontwikkelingen plaatsvinden. Om dit alles mogelijk te maken is er een wijziging in het bestemmingplan nodig. Uitvoering van het nieuwe bestemmingsplan gaat mogelijk gepaard met effecten op beschermde natuurwaarden. Ecogroen heeft beoordeeld of het plan en het voornemen conflicterend zijn met de wettelijke bescherming van natuurwaarden.

Dit rapport zal eerst ingaan op de voorgenomen ontwikkelingen (§1.2). In hoofdstuk 2 wordt het wettelijk kader en de onderzoeksmethodiek beschreven. In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op de effect- en beoordelingsanalyse ten aanzien van beschermde soorten. In Hoofdstuk 4 zullen de effect- en beoordelingsanalyse van omliggende beschermde gebieden worden belicht.

1.2 Voorgenomen ontwikkelingen

Het Kerkplein in Nijkerk is gelegen tussen Brink, Torenstraat en Holkerstraat en bestaat momenteel uit een grote parkeerplaats met omliggende gebouwen (figuur 1.1). Op de parkeerplaats staan enkele bomen en rondom de parkeerplaats is veel groen te vinden in de aangrenzende tuinen van bewoners. Van Wijnen heeft het voornemen om binnen het plangebied de bebouwing te slopen en nieuwe ontwikkelingen plaats te laten vinden. Tijdens deze werkzaamheden zal er ook groen verwijderd moeten worden in het plangebied.

Figuur 1.1 Het plangebied (rode contour) is gelegen tussen Brink, Torenstraat en Holkerstraat te Nijkerk. Bron achtergrond: PDOK.

2. Kader en werkwijze

2.1 Wettelijk kader

De Wet natuurbescherming (Staatsblad 2016) regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, soorten en houtopstanden. In dit rapport gaan wij in op de gebieds- en soortbescherming. Vanwege de ligging van het plangebied binnen de bebouwde kom is de bescherming van houtopstanden niet aan de orde, anders dan het aanvragen van een eventuele gemeentelijke kapvergunning. Voor de volledige wetteksten van de Wet natuurbescherming verwijzen wij naar: <http://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2017-01-01>. In onderstaand kader 2.1 geven we een samenvatting van de relevante wetteksten.

Kader 2.1 Wet natuurbescherming

Gebiedsbescherming (Natura 2000)

Artikelen 2.1 tot en met 2.11 van de Wet natuurbescherming regelen de bescherming van Natura 2000-gebieden (Vogel- en Habitatrichtlijngebieden). Voor Natura 2000-gebieden zijn instandhoudingsdoelen opgesteld voor habitats, soorten, broedvogels en / of niet-broedvogels. In artikel 2.7 verplicht de Wet natuurbescherming om vooraf te beoordelen of ingrepen / activiteiten in of in de nabijheid van Natura 2000-gebieden significant negatieve effecten kunnen hebben op de voor deze gebieden aangewezen instandhoudingsdoelen. Mocht sprake zijn van (significant) negatieve effecten dan kan het aanvragen van vergunning bij bevoegd gezag (meestal de provincie waarbinnen de ingreep of activiteit plaatsvindt) aan de orde zijn.

Soortbescherming

Artikelen 3.1 tot en met 3.11 van de Wet natuurbescherming regelen de bescherming van soorten. De bescherming van soorten is opgedeeld in drie categorieën:

- Vogels zoals genoemd in de Vogelrichtlijn (artikel 3.1 Wet natuurbescherming), in de praktijk onderverdeeld in:
  - Vogels met jaarrond beschermde nesten zoals Huismus, Gierzwaluw en Buizerd, en
  - Overige vogels wier nesten alleen tijdens het broedseizoen (periode van nestbouw, eileg, broeden en voeren van de jongen op het nest) zijn beschermd;
- Soorten van de Habitatrichtlijn (bijlage IV) en de Verdragen van Bern (bijlage II) en Bonn (bijlage I) zoals bedoeld in artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming;
- Overige nationaal beschermde soorten (artikel 3.10 Wet natuurbescherming), onderverdeeld in:
  - soorten waarvoor provinciaal geen vrijstelling geldt, en
  - Soorten waarvoor provinciaal wel vrijstelling geldt.

Voor het overtreden van verbodsartikelen bij ruimtelijke ingrepen is het noodzakelijk om ontheffing aan te vragen bij bevoegd gezag (veelal de provincie waarbinnen de ingreep plaatsvindt). Voor het verkrijgen van een ontheffing dient een aanvullende rapportage opgesteld te worden waarin o.a. wordt aangegeven hoe gezorgd wordt dat schade tot een minimum beperkt blijft en of compenserende maatregelen aan de orde zijn.

Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)

De bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN; de voormalige EHS) is vastgelegd in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro: Stb 2016 nr. 351) en uitgewerkt in provinciale verordeningen. In het Barro staat dat bij provinciale verordening gebieden moeten worden aangewezen die het Natuurnetwerk Nederland vormen. De ligging van die gebieden wordt geometrisch vastgelegd. Bij provinciale verordening worden in het belang van de bescherming, instandhouding en ontwikkeling van de wettelijke kenmerken en waarden, regels gesteld omtrent de inhoud van bestemmingsplannen en omge-

vingsvergunningen. Voor nieuwe ontwikkelingen binnen het NNN, waarbij wordt afgeweken van het bestemmingsplan, geldt een 'nee, tenzij'-afweging. Dit houdt kortweg in dat significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN niet toegestaan is. Regels voor beoordeling van effecten op het NNN zijn vastgelegd in provinciale verordeningen.

2.2 Werkwijze

Quickscan natuurtoets

Het onderzoek voor de quickscan natuurtoets omvat een literatuuronderzoek en een veldbezoek. Het literatuuronderzoek bestaat uit een raadpleging van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) en regionale verspreidingsatlassen. Het veldbezoek heeft plaatsgevonden op 24 januari 2019 en is uitgevoerd onder gunstige omstandigheden (-2 °C, droog, licht bewolkt en weinig wind). Gedurende dit veldbezoek zijn het plangebied en de directe omgeving van het plangebied onderzocht door een ecooloog van Ecogroen.

Tijdens het veldbezoek is aandacht besteed aan beschermde soorten binnen de Wet natuurbescherming en mogelijke relaties tussen het onderzoeksgebied en beschermde gebieden. Daarnaast is in kaart gebracht of (mogelijke) jaarrond beschermde nesten van broedvogels aanwezig zijn binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden. Ook de aanwezige bebouwing is aan de buitenzijde geïnspecteerd op potentiële vaste verblijfplaatsen van vleermuizen.

Op basis van het uitgevoerde literatuuronderzoek en het veldbezoek is beoordeeld welke soorten (mogelijk) aanwezig zijn en is bepaald of het plangebied gelegen is in of nabij beschermde gebieden.

Aanvullend onderzoek

Op basis van informatie uit het literatuuronderzoek en de resultaten van de quickscan is beoordeeld welke beschermde soorten mogelijk aanwezig zijn in het plangebied. Het betreft vleermuissoorten zoals gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis en de broedvogelsoorten gierzwaluw en huismus. De aanvullende onderzoeken zijn vormgegeven aan de hand van het landelijke vleermuisprotocol (NGB 2017) en diverse kennisdocumenten (BIJ12, 2017a en BIJ12, 2017b). Aan de hand van de onderzoeksresultaten is bepaald welke soorten beïnvloed worden door de voorgenomen werkzaamheden en zijn eventuele vervolgstappen beschreven (zie hoofdstuk 4).

Vleermuizen

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd door twee ecologen conform het landelijke vleermuisprotocol (Netwerk Groene Bureaus & Zoogdiervereniging 2017). In het vleermuisprotocol is beschreven waar een vleermuisonderzoek (minimaal) aan moet voldoen om het gebruik van een (vaste) verblijfplaats of vlieg-route van vleermuizen vast te kunnen stellen of aanwezigheid van verblijfplaatsen uit te kunnen sluiten.

Er zijn vier nachtelijke bezoeken verspreid over het jaar uitgevoerd. Specifiek gaat het om twee nachtelijke bezoeken in de periode mei-half juni gericht op kraamkolonies/ zomerverblijfplaatsen en twee nachtelijke bezoeken in de periode half augustus tot 1 oktober gericht op baltslocaties, paarverblijfplaatsen en zwermplaatsen van (groepjes) vleermuizen (zie tabel 2.1). De bezoeken zijn met behulp van batdetectors uitgevoerd door twee ecologen van Ecogroen.

Tabel 2.1 *Veldbezoeken Vleermuizen*

Bezoek	Tijdstip	Datum	Weersomstandigheden
1	21:15 – 00:15	5 juni 2019	16 °C, droog, licht bewolkt, weinig wind
2	03:30 – 05:45	15 juli 2019	13 °C, droog, bewolkt, weinig wind
3	20:45 – 23:15	15 augustus 2019	16 °C, droog, half bewolkt, weinig wind
4	04:45 – 06.45	4 september 2019	16 °C, droog, bewolkt, weinig wind

Gierzwaluw

Het Kennisdocument Gierzwaluw (BIJ12, 2017a) schrijft voor dat de afwezigheid van gierzwaluwnesten voldoende aannemelijk kan worden gemaakt wanneer er geen waarnemingen zijn verricht die duiden op een nest na:

- Minimaal drie inventarisatiemomenten met een tussenliggende periode van minimaal 10 dagen
- In de periode van 15 mei tot 15 juli. Waarvan minimaal één inventarisatie tussen 20 juni en 7 juli
- Tussen 2 uur voor zonsondergang tot zonsondergang
- Tijdens droge weersomstandigheden

De onderzoeken zijn uitgevoerd door een ecooloog van Ecogroen. De bezoeken zijn vanaf circa 21.00 uur gestart en duurden tot het invallen van de avondschemering. Tijdens de bezoeken zijn nestplaatsen van gierzwaluw geïnventariseerd aan de hand van in- en uitvliegende vogels, oudervogels (en hun jongen) die vanuit hun nestplaats roepen en overig nest indicierend gedrag (bijvoorbeeld langs gevels vliegende en gierende vogels wat duidt op een bekende nestplaats). Tijdens het onderzoek is tevens gebruik gemaakt van het afspelen van ‘giergeluiden’ van gierzwaluwen. Oudervogels en hun jongen die onder de pannen aanwezig zijn, reageren hierop en geven daarmee hun broedplaatsen prijs. De onderzoeken zijn uitgevoerd onder gunstige omstandigheden (zie tabel 2.2).

Tabel 2.2 *Veldbezoeken gierzwaluw*

Bezoek	Tijdstip	Datum	Weersomstandigheden
1	20:30 – 22:45	5 juni 2019	16 °C, droog, licht bewolkt, weinig wind
2	21:15 – 22:45	20 juni 2019	17 °C, droog, half bewolkt, weinig wind
3	21:15 – 22:45	5 juli 2019	18 °C, droog, licht bewolkt, weinig wind

Huismus

Het Kennisdocument Huismus (BIJ12, 2017b) schrijft voor dat de afwezigheid van huismusnesten voldoende aannemelijk kan worden gemaakt wanneer er geen waarnemingen zijn gedaan die duiden op een nest na:

- Minimaal twee inventarisatiemomenten met een tussenliggende tijd van minimaal tien dagen
- In de periode van 1 april tot 15 mei
- Op geschikte momenten van de dag (1-2 uur na zonsopkomst, 1-2 uur voor zondondergang)
- Onder gunstige weersomstandigheden

De onderzoeken zijn uitgevoerd door een ecooloog van Ecogroen. Tijdens het onderzoek is onder gunstige omstandigheden gericht gezocht naar huismussen die territorium- en/of nestindicierend gedrag vertonen (zie tabel 2.3).

Tabel 2.3 *Veldbezoeken huismus*

Bezoek	Tijdstip	Datum	Weersomstandigheden
1	10:00 – 12:00	25 april 2019	12 °C, droog, onbewolkt, weinig wind
2	08:30 – 09:30	20 mei 2019	8 °C, droog, onbewolkt, weinig wind

3. Soortbescherming

3.1 Flora

Tijdens het veldbezoek zijn geen standplaatsen van beschermde plantensoorten aangetroffen. Op basis van bekende verspreidingsgegevens (NDFF, 2019) en terreinkenmerken zijn deze ook niet te verwachten. Vervolgstappen ten aanzien van beschermde plantensoorten zijn niet aan de orde.

3.2 Zoogdieren

Vleermuizen

Het leefgebied van vleermuizen bestaat uit verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden (zie ook kader 3.1). Hieronder worden deze onderdelen nader beschreven en op welke wijze ze beschermd zijn.

Kader 3.1 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Verblijfplaatsen kunnen zich bevinden in donkere en voor vleermuizen bereikbare ruimten in bomen, huizen, kelders et cetera en kunnen aanwezig zijn in de vorm van kraamverblijven / zomerverblijven, baltslocaties / paarverblijven en winterverblijven. Verstoring, beschadiging, vernietiging of het verwijderen van deze verblijfplaatsen is verboden.

Vliegroutes

Voor oriëntatie tijdens de trek van en naar hun verblijfplaatsen en foerageergebieden gebruiken vleermuizen veelal jarenlang dezelfde structuren. Vanwege dit traditiegetrouwe gedrag van vleermuizen vormen bepaalde lijnvormige structuren (bijvoorbeeld rijen woningen, watergangen en bomenrijen) een belangrijk onderdeel van een vliegroute. Wanneer alternatieve structuren ontbreken zijn dergelijke structuren 'onmisbaar' en zodoende beschermd.

Foerageergebieden

Locaties waar insecten aanwezig zijn, bijvoorbeeld langs randen van bossen, bomenrijen of boven water zijn van belang als foerageergebied voor vleermuizen. Foerageergebied van vleermuizen geniet binnen de Wet natuurbescherming echter geen juridische bescherming, tenzij het onmisbaar is voor het voortbestaan van een populatie.

Verblijfplaatsen

Tijdens het aanvullend onderzoek naar vleermuizen (zie paragraaf 2.2) is binnen het plangebied een vaste verblijfplaats van een gewone dwergvleermuis aangetroffen (zie bijlage 1). Het gaat om een zomerverblijfplaats van een solitair exemplaar in het pand Holkerstraat 19. De verblijfplaats bevindt zich achter het boeideel aan de oostzijde van het pand. De verblijfplaats gaat als gevolg van de sloop verloren. Voor uitvoering van het bestemmingsplan dient dan ook een ontheffing voor de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd. Het aanvragen van ontheffingen gaat in de regel gepaard met het nemen van mitigerende maatregelen en het aanbieden van vervangende verblijfplaatsen.

Er zijn, afgezien van het pand aan de Holkerstraat 19, binnen het plangebied geen andere verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis of andere vleermuis soorten aangetroffen. De sloop van andere panden binnen het plangebied heeft zodoende geen negatieve effecten op (verblijfplaatsen van) vleermuizen.

Voor de uitvoering van het bestemmingsplan is een ontheffing Wet natuurbescherming noodzakelijk. Voor de vaststelling van het bestemmingsplan is het noodzakelijk om eerst te bepalen of er uitzicht is op ontheffing. Een ontheffing wordt uitsluitend verleend, als voldaan is aan elk van de volgende drie cumulatieve voorwaarden:

- geen andere bevredigende oplossing;
- sprake van een in de wet genoemd belang;
- geen verslechtering/afbreuk aan de staat van instandhouding van de soort.

Het is in deze situatie met name van belang om te bepalen of er een wettelijk belang geldt. Voor vleermuizen kunnen de volgende wettelijke belangen worden gehanteerd:

- in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
- ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
- in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
- voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
- om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.

Vliegroutes en foerageergebieden

De gebouwen en het opgaand groen binnen het plangebied hebben mogelijk een functie als vliegroute voor vleermuizen als laatvlieger, ruige dwergvleermuis en gewone dwergvleermuis. Rondom het plangebied blijven in de omgeving ruim voldoende alternatieve vliegroutes voor vleermuizen in de vorm van bebouwing en bomensingels. Hierdoor is geen aantasting van belangrijke vliegroutes van vleermuizen te verwachten. Omdat er beperkt groen aanwezig is, verwachten we dat slechts sporadisch op het terrein gefoerageerd wordt door vleermuizen. Vervolgstappen voor vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen zijn niet aan de orde.

Grondgebonden zoogdieren

Soorten van de Habitatrichtlijn, de verdragen van Bern en Bonn en soorten zonder provinciale vrijstelling

Vaste verblijfplaatsen van zoogdieren die zijn opgenomen op de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn (zoals otter) en nationaal beschermde soorten zonder provinciale vrijstelling (bijvoorbeeld eekhoorn en boomarter) worden op basis van het veldbezoek, terreinkenmerken en bekende verspreidingsgegevens (NDFF, 2019) uitgesloten.

Overige zoogdieren

In het plangebied zijn vaste verblijfplaatsen van algemene grondgebonden zoogdiersoorten aangetroffen en/of te verwachten. Dit zijn onder andere huisspitsmuis en egel.

Bij de geplande ingrepen kunnen enkele exemplaren van deze grondgebonden zoogdieren geschaad worden. In voorliggende situatie geldt in de provincie Gelderland vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze zoogdieren niet aan de orde is.

Schade aan de algemene zoogdieren kan geminimaliseerd worden door werkzaamheden zoveel mogelijk uit te voeren buiten de voortplantingsperiode (maart-augustus). De minst schadelijke periode is september-november (mits vorstvrij).

3.3 Broedvogels

Bij broedvogels wordt onderscheid gemaakt in twee categorieën met een verschillende beschermingsregime (zie kader 2.1).

Van veel broedvogels zijn nesten alleen tijdens het broedseizoen beschermd. Nestlocaties kunnen dan buiten het broedseizoen zonder overtreding van de Wet Natuurbescherming verwijderd worden. Voor een aantal broedvogelsoorten geldt echter dat de nestlocaties inclusief de functionele omgeving jaarrond beschermd zijn (zie kader 3.2).

Kader 3.2 Broedvogels met jaarrond beschermde nesten

Onder jaarrond beschermde nesten van broedvogels wordt verstaan: in functie zijnde nesten van de ooievaar, boomvalk, buizerd, havik, ransuil, roek, wespandief, zwarte wouw, slechtvalk, sperwer, steenuil, kerkuil, oehoe, gierzwaluw, grote gele kwikstaart en huismus. Voor sommige andere soorten geldt dat de nesten jaarrond beschermd zijn als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Broedvogels waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn

Gierzwaluw

Het aanvullend onderzoek naar gierzwaluw (zie paragraaf 2.2) heeft uitgewezen dat er zowel binnen als buiten het plangebied nestlocaties van gierzwaluwen aanwezig zijn (zie bijlage 2). Het gaat om vier nesten in het pand aan de Holkerstraat 19, drie nesten in het pand aan de Holkerstraat 9 en twee nesten in het pand aan de Torenstraat 8. De aangetroffen nestlocaties gaan als gevolg van de sloop verloren. Voor uitvoering van het bestemmingsplan dient dan ook een ontheffing voor de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd. Het aanvragen van ontheffingen gaat in de regel gepaard met het nemen van mitigerende maatregelen en het aanbieden van vervangende verblijfplaatsen.

Er zijn, afgezien van de panden aan de Holkerstraat 19, Holkerstraat 9 en de Torenstraat 8, geen andere nestlocaties aangetroffen van gierzwaluw binnen het plangebied. De sloop van andere panden binnen het plangebied heeft zodoende geen negatieve effecten op nestlocaties van gierzwaluw.

Voor de uitvoering van het bestemmingsplan is een ontheffing Wet natuurbescherming noodzakelijk. Voor de vaststelling van het bestemmingsplan is het noodzakelijk om eerst te bepalen of er uitzicht is op ontheffing. Een ontheffing wordt uitsluitend verleend, als voldaan is aan elk van de volgende drie cumulatieve voorwaarden:

- geen andere bevredigende oplossing;
- sprake van een in de wet genoemd belang;
- geen verslechtering/afbreuk aan de staat van instandhouding van de soort.

Het is in deze situatie met name van belang om te bepalen of er een wettelijk belang geldt. Voor vogelrichtlijnsoorten kunnen de volgende wettelijke belangen worden gehanteerd:

- in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
- in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
- ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
- ter bescherming van flora of fauna;
- voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt,
- om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.

Huismus

Het aanvullend onderzoek naar huismus (zie paragraaf 2.2) heeft uitgewezen dat er binnen het plangebied nestlocaties van huismus aanwezig zijn (zie bijlage 3). Het gaat om een nestlocatie aan de achterzijde van het pand aan de Holkerstraat 9, een nestlocatie in de groenstructuren tegen de parkeerplaats (eveneens aan de achterzijde van Holkerstraat 9) en een nestlocatie aan de achterzijde van Brink 28. De aangetroffen nestlocaties gaan als gevolg van de sloop van de panden verloren. Voor de uitvoering van het bestemmingsplan dien een ontheffing te worden aangevraagd. Het aanvragen van ontheffingen gaat in de regel gepaard met het nemen van mitigerende maatregelen en het aanbieden van vervangende verblijfplaatsen.

Er zijn, afgezien van de eerder genoemde nestlocaties, geen andere nestlocaties aangetroffen van huismus. De sloop van andere panden binnen het plangebied heeft zodoende geen negatieve effecten op nestlocaties van Huismus.

Overige broedvogels

Binnen het plangebied is broedbiotoop aanwezig voor algemene vogelsoorten, houtduif, Turkse tortel, tijftjaf, pimpelmees, koolmees, ekster en kauw. Voor alle inheemse vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die soorten, nesten, eieren of vaste rust- of verblijfplaatsen beschadigen of verstoren. Voor werkzaamheden met schadelijke effecten op broedvogels wordt veelal geen ontheffing verleend, omdat het uitvoeren van de werkzaamheden buiten het broedseizoen over het algemeen een goed alternatief

vormt. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd, omdat deze per soort en vaak per jaar kan verschillen. Van belang is of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum. Werkzaamheden worden zo veel mogelijk buiten het broedseizoen uitgevoerd. Voor meeste soorten kan de periode tussen half maart en eind juli worden aangehouden als broedseizoen, maar soorten als houtduif en Turkse tortel kunnen nog tot ver in november broeden.

Wanneer werkzaamheden binnen deze perioden worden uitgevoerd adviseren we om een broedvogelcontrole door een ter zake deskundige uit te laten voeren. Tijdens de broedvogelcontrole wordt gekeken of zich broedende vogels ophouden binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden.

Bij het onverwacht aantreffen van nesten van broedvogels dienen de betreffende werkzaamheden direct te worden gestaakt en direct contact te worden gezocht met de ecologisch toezichthouder (of uitvoerder). Vervolgens wordt in overleg bepaald hoe de werkzaamheden op een zorgvuldige wijze binnen de kaders van de Wet natuurbescherming kunnen worden uitgevoerd.

3.4 Amfibieën

Amfibieën van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn

Op basis van het veldbezoek, terreinkenmerken en verspreidingsgegevens (NDFP, 2019) wordt voortplanting en overwintering van de in de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn en nationaal beschermde amfibieën (zoals heikikker, poelkikker en rugstreeppad) binnen het plangebied uitgesloten. Vervolgstappen met betrekking tot deze amfibieën die zijn opgenomen in de verdragen van Bern en Bonn zijn niet aan de orde.

Overige amfibieën

Binnen het projectbied is geen permanent oppervlaktewater aanwezig dat kan dienen als voortplantingsbiotoop voor algemene amfibieën (zoals bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander). Binnen het plangebied is wel overwintering van deze soorten te verwachten in de strooisellaag onder bomen en in/onder bijvoorbeeld beplanting in tuinen.

Bij de geplande ingrepen kunnen enkele exemplaren van algemene amfibieën geschaad worden. In voorliggende situatie geldt in de provincie Gelderland een vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming voor algemene amfibieën, waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze amfibieën niet aan de orde is.

3.5 Overige soortgroepen

Op basis van de terreinkenmerken, habitateisen en bekende verspreidingsgegevens (NDFP 2019) wordt in het plangebied geen voortplanting of vaste verblijfplaatsen verwacht van beschermde soortgroepen (reptielen, vissen en ongewervelden) uit de Wet natuurbescherming. Het nemen van vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde voor deze overige soortgroepen.

4. Gebiedsbescherming

4.1 Natura 2000

Het plangebied ligt niet in Natura 2000-gebied, het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is Arkemheen op een afstand van 1,9 kilometer. Vanwege de afstand tot het Natura-2000 gebied en de tussenliggende bebouwing en infrastructuur is negatief effect op de instandhoudingsdoelen (met uitzondering van het onderdeel stikstof) op Natura 2000-gebied Arkemheen uit te sluiten.

Emissie van stikstof ontstaat onder andere door verbranding van fossiele brandstoffen bij stook van Cv-installaties of in het verkeer. De stikstof slaat in het plangebied en omgeving neer (stikstofdepositie) en kan negatieve effecten hebben op beschermde natuur tot op vele kilometers afstand van de bron. Nader onderzocht moet worden of uitvoering van het bestemmingsplan strijdig is met de Wet natuurbescherming; onderdeel stikstof. Dit wordt uitgerekend middels een AERIUS-modelberekening. AERIUS berekent de maximale stikstofdepositie op Natura 2000-gebied als gevolg van de uitvoering van het bestemmingsplan. Afhankelijk van de resultaten zijn mogelijk vervolgstappen nodig.

4.2 Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van Gelders Natuurnetwerk (GNN; Provincie Gelderland, 2019). Uit de interactieve kaart van Provincie Gelderland blijkt dat het plangebied op ongeveer 1,1 kilometer ten zuiden van het dichtstbijzijnde beschermde GNN-gebied ligt. Goede ruimtelijke ordening vereist dat bij wijziging van het bestemmingsplan beoordeeld wordt of de nieuwe bestemming geen invloed heeft op reeds bestaande bestemmingen, zoals het GNN.

Het plangebied ligt midden in Nijkerk en is omringd door bebouwing en infrastructuur. Vanwege de afstand, tussenliggende bebouwing en infrastructuur is aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het GNN uitgesloten. Vervolgstappen voor het GNN zijn niet aan de orde.

5. Geraadpleegde bronnen

Literatuur

BIJ12 (2017). Kennisdocument Gierzwaluw *Apus apus*.

BIJ12 (2017) Kennisdocument Huismus *Passer domesticus*.

Dienst Regelingen (2009). Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep.

Ministerie van EZ (2015). Besluit van de Minister van Economische zaken van 15 oktober 2015, DGAN-PDJNG / 15129301, houdende vaststelling van geactualiseerde Rode lijsten flora en fauna.

Ministerie van I&M (2012). Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte.

Ministerie van LNV (2009). Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van 28 augustus 2009, 25344, houdende vaststelling van geactualiseerde Rode lijsten flora en fauna.

Staatsblad van het koninkrijk der Nederlanden (2016). Jaargang 2016, Nr. 34. Wet van 16 december 2015, houdende regels ter bescherming van de natuur (Wet natuurbescherming).

Internet

Gebiedendatabase Natura 2000 (<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000>)

Interactieve kaart Gelderland (<https://www.gelderland.nl/>)

Ministerie van EZ (2016). (<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/natuur-en-biodiversiteit/inhoud/nieuwe-natuurwet>).

NDFF Uitvoerportaal (<https://ndff-ecogrid.nl>). Geraadpleegd 31 januari 2019.

RAVON.nl (website met soortinformatie over reptielen, amfibieën en vissen).

SOVON.nl (website met soortinformatie over vogels).

Vlinderstichting.nl (website met soortinformatie over vlinders en libellen).

Zoogdierenvereniging (2019). Website met soortinformatie over de Nederlandse zoogdieren.

Bijlagen

Bijlage 1 Vleermuizen

Project
Quickscan natuurtoets bestemmingsplanwijziging, Nijkerk
Onderwerp
Vleermuizen

Gewone dwergvleermuis

● Zomerverblijfplaats

□ Plangebied

Datum
01-10-2019

Versie
Definitief

Kaartnummer
/

Schaal
1:500

Kaartondergrond
ESRI World Imagery

Formaat
A3, liggend

Opdrachtgever
Van Wijnen

Getekend door
K. Meinez

Projectnummer
18-447

Barchman Wuytterslaan 10
3818 LH AMERSFOORT

T 038-4236464
I www.ecogroen.nl

**eco
groen**
advies & ingenieursbureau

Bijlage 2 Gierzwaluw

Project
Quickscan natuurtoets bestemmingsplanwijziging, Nijkerk
Onderwerp
Gierzwaluw

- Nestlocatie gierzwaluw
- Plangebied

Datum
24-09-2019

Versie
Definitief

Kaartnummer
/

Schaal
1:500

Kaartondergrond
ESRI World Imagery

Formaat
A3, liggend

Opdrachtgever
Van Wijnen

Getekend door
K. Meinesz

Projectnummer
18-447

Barchman Wuytterslaan 10
3818 LH AMERSFOORT

T 038-4236464
I www.ecogroen.nl

**eco
groen**
advies & ingenieursbureau

Bijlage 3 Huismus

Project
Quickscan natuurtoets bestemmingsplanwijziging, Nijkerk
Onderwerp
Huismus

- Nestlocatie huismus
- Plangebied

Datum
24-09-2019

Versie
Definitief

Kaartnummer
/

Schaal
1:500

Kaartondergrond
ESRI World Imagery

Formaat
A3, liggend

Opdrachtgever
Van Wijnen

Getekend door
K. Meinez

Projectnummer
18-447

Barchman Wuytierslaan 10
3818 LH AMERSFOORT

T 038-4236464
I www.ecogroen.nl

**eco
groen**
advies & ingenieursbureau